

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

ІНСТИТУТ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ПЛАНУВАННЯ

Адреса: 01054, м. Київ, вул. Ярославів Вал, буд. 13/2, корп. Б тел. (066) 783-72-24 e-mail: iotp.office@gmail.com

с. РАКШІВКА

Дніпровський район Дніпропетровської області

ЗВІТ

**ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ ДОКУМЕНТУ
ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ -
ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ ТА ПЛАНУ ЗОНУВАННЯ У СКЛАДІ
ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ**

Директор

Т.П. Мазур

Головний архітектор проекту

А.С. Морозік

КИЇВ-2020

Зміст

Методологія стратегічної екологічної оцінки	3
Розділ 1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування	4
Розділ 2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнози зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено	5
Земельні ресурси та ґрунти	13
Акустичний режим	13
Радіаційний фон	13
Електромагнітне забруднення	14
Поводження з відходами	14
SWOT-аналіз екологічної ситуації довкілля	14
Розділ 3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	15
Розділ 4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	19
Розділ 5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування	24
Розділ 6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	28
Розділ 7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування	30
Заходи щодо покращення стану здоров'я населення	33
Розділ 8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)	33
Розділ 9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	35
Екологічні індикатори для моніторингу реалізації рішень документу державного планування	39
Розділ 10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)	42
Розділ 11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію.	42
ДОДАТКИ	46

Методологія стратегічної екологічної оцінки

Нормативно-правова база проведення СЕО в Україні

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про основні засади (Стратегію) державної екологічної політики на період до 2030 року» (ухвалено Верховною Радою України від 28 лютого 2019 року). В цьому законі СЕО згадується в основних принципах національної екологічної політики, інструментах реалізації національної екологічної політики та показниках ефективності Стратегії.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

У 2012 році Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 17.12.2012 р. №659 затверджено «Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації)». Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище». 21 лютого 2017 р. у Верховній Раді України було зареєстровано нову редакцію законопроекту «Про стратегічну екологічну оцінку» (реєстраційний № 6106). Метою законопроекту є встановлення сфери застосування та порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування на довкілля. Законопроект, розроблений на виконання пункту 239 плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, спрямований на імплементацію Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був прийнятий Верховною Радою України 20 березня 2018 року та 10 квітня 2018 року підписаний Президентом України. Даний Закон вступив в дію з 12 жовтня 2018 року. Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» в Україні впроваджується механізм стратегічної екологічної оцінки (СЕО), який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі важливі документи, зокрема, державні програми, містобудівна документація, тощо, повинні, у першу чергу, проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля.

Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України № 296 від 10.08.2018 затверджені методичні рекомендації з стратегічної екологічної оцінки, які рекомендовані для використання центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, спеціалістами і науковцями, залученими до консультацій, а також представниками громадськості, які будуть брати участь у стратегічній екологічній оцінці. Відповідно до Постанови КМУ від 23 січня 2019 р. № 45, до ряду Постанов Кабінету Міністрів України було внесено зміни, які зумовлюють застосування стратегічної екологічної оцінки для документів державного планування, зокрема до генеральних планів та планів зонування (у складі генеральних планів) та можливості фінансування процедури СЕО з фондів місцевих бюджетів.

Забезпечення доступу та врахування думки громадськості під час розроблення генерального плану та плану зонування (у складі генерального плану) та здійснення СЕО

Задля попереднього вивчення думки жителів Дніпровського району щодо проекту документу державного планування - «Генеральний план та план зонування (у складі генерального плану) с. Ракшівка Дніпровського району Дніпропетровської області» було поінформовано про початок здійснення процедури стратегічної екологічної оцінки проекту «Генеральний план та план зонування (у складі генерального плану) с. Ракшівка Дніпровського району Дніпропетровської області». В рамках проведення процедури стратегічної екологічної оцінки проекту «Генеральний план та план зонування (у складі генерального плану) с. Ракшівка Дніпровського району Дніпропетровської області» було складено Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки та опубліковано її в ЗМІ, а саме:

- На офіційному сайті Новоолександрівської сільської ради за посиланням: <https://novool.otg.dp.gov.ua/ua>

Протягом громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегії екологічної оцінки (15 календарних днів) звернень, зауважень та пропозицій від громадськості не надходило.

Розділ 1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Генеральний план та план зонування (у складі генерального плану) є містобудівною документацією місцевого рівня, що визначає принципові вирішення розвитку, планування, забудови та іншого використання території населеного пункту.

За обсягом та змістом проект містобудівної документації «Генеральний план та план зонування (у складі генерального плану) с. Ракшівка Дніпровського району Дніпропетровської області» відповідає діючому законодавству України у галузі містобудування та вимогам Державних будівельних норм: ДБН Б.1.1- 15:2012 «Склад та зміст генерального плану населеного пункту»; ДБН Б.2.2-12:2018 «Планування і забудова територій».

Вихідними даними для розробки містобудівної документації слугували:

- дані топографічного знімання території у масштабі 1:2000 у державній геодезичній системі координат УСК-2000;
- дані Публічної кадастрової карти України;
- дані органів місцевого самоврядування із основними показниками та характеристиками існуючого стану, структури, динаміки та перспективи розвитку житлового фонду, населення, об'єктів громадського обслуговування, промислових та сільськогосподарських підприємств, комунального господарства, соціально-економічного та територіального розвитку населеного пункту інші документи та матеріали, надані сільською радою.

Генеральним планом та планом зонування (у складі генерального плану) с. Ракшівка визначено:

- основні принципи і напрямки планувальної організації та функціонального призначення території;

- перспективну чисельність населення, обсяги та структуру нового житлового будівництва;
- території, необхідні для подальшого розвитку населеного пункту, а також пропозиції щодо зміни меж населеного пункту;
- пропозиції щодо формування мережі об'єктів громадського обслуговування населення, що забезпечують соціально-гарантований рівень життя згідно з державними будівельними нормами;
- організацію вулично-дорожньої та транспортної мережі,
- напрями розвитку інженерної інфраструктури, інженерної підготовки і благоустрою;
- заходи з охорони навколишнього природного середовища, охорони та збереження культурної спадщини.

Основні показники генерального плану та плану зонування (у складі генерального плану) с. Ракшівка відповідно до завдання розраховані на двадцятирічний період.

Містобудівна документація виконана відповідно до Земельного кодексу України, Водного кодексу України, Лісового кодексу України, Законів України «Про основи містобудування», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про генеральну схему планування території України», «Про благоустрій населених пунктів», «Про землеустрій», «Про охорону культурної спадщини», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про природно-заповідний фонд», «Про стратегічну екологічну оцінку», діючих Державних будівельних норм (ДБН Б.2.2-12:2019, ДБН Б.1.1-15:2012 та інших), нормативно-правових актів та нормативно-методичних положень Міністерства розвитку громад та територій України. «Генеральний план та план зонування (у складі генерального плану) с. Ракшівка Дніпровського району Дніпропетровської області» виконано з урахуванням даних державного земельного кадастру на паперових і електронних носіях на оновленій картографічній основі в цифровій формі як набори профільних геопросторових даних і єдиній системі класифікації та кодування об'єктів будівництва для формування баз даних містобудівного кадастру.

Розділ 2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено

Місцезнаходження. Село Ракшівка – населений пункт, що знаходиться в центральній частині Дніпропетровської області. Віддаленість населеного пункту від обласного центру м. Дніпро - 13 км, від центру об'єднаної територіальної громади с. Новоолександрівка – 12 км. Село Ракшівка відноситься до Новоолександрівської сільської об'єднаної територіальної громади Дніпровського району Дніпропетровської області. Склад ОТГ: с. Новоолександрівка, с. Дороге, с. Братське, с. Дніпрове, с. Старі Кодаки, с. Кам'янка, с. Чувилине, с. Антонівка, с. Волоське, с. Ракшівка, с. Червоний Садок, с. Майорка, селище Південне, селище Дослідне. Адміністративний центр об'єднаної територіальної громади село Новоолександрівка.

Село Ракшівка розміщене на правому березі річки Мокра Сура, вище за течією примикає село Червоний Садок, нижче за течією примикає село Волоське, на протилежному березі - села Кам'янка та Дніпрове. Ракшівка є південним передмістям міста Дніпра.

Рельєф. Відповідно схеми інженерно-геологічного районування України територія села відноситься до категорії середньої складності будівельних умов освоєння. Переважна частина території має сприятливі для забудови умови - відносно пологі поверхні.

Рельєф області хвилясто-рівнинний (висоти 100—200 м). На північному заході знаходиться Придніпровська височина (висота до 192 м), яка поступово знижується в південно-східному напрямку і обривається до долини Дніпра крутим уступом. На крайньому півдні височина поступово переходить у Причорноморську низовину. Лівобережна частина області зайнята Придніпровською низовиною, на крайньому південному сході області простягається Приазовська височина. Територія області розчленована глибокими долинами річок, балками і ярами.

Клімат. Дніпропетровщина розташована в зоні помірних широт. Клімат області помірно-континентальний. У цілому він характеризується відносно прохолодною зимою і спекотним літом. Середня річна температура в межах $+7 - +9^{\circ}\text{C}$. Найхолодніший місяць – січень ($-5 - -7^{\circ}\text{C}$), найтепліший – липень ($+22 - +23^{\circ}\text{C}$). Річна кількість опадів збільшується від 400 – 430 мм на півдні до 450 – 490 мм на півночі. Кількість сонячних днів складає в середньому 240 днів на рік.

Клімат с. Ракшівка є помірно континентальним з жарким та сухим літом з частими зливами, сильними південно-східними і східними вітрами, які спричиняють посухи. Зима м'яка, малосніжна, часто бувають відлиги і ожеледі. Пересічна температура січня: від $-4,5^{\circ}\text{C}$ на південний захід до $-6,5^{\circ}\text{C}$ на південний схід; липня відповідно $+22,5^{\circ}\text{C}$ та $+21,5^{\circ}\text{C}$. Тривалість безморозного періоду становить 228 днів. Період з температурою понад $+10^{\circ}\text{C}$ становить 178 днів. Лежить у посушливій, дуже теплій агрокліматичній зоні.

Середньобогаторічна температура повітря становить $+9,0^{\circ}\text{C}$, найнижча вона у січні ($-3,6^{\circ}\text{C}$), найвища – в липні ($+22,1^{\circ}\text{C}$). Найнижчий багаторічний мінімум температури склав у січні 1950 року (-30°C), абсолютний максимум температури було зареєстровано у 2010 році ($+40,9^{\circ}\text{C}$).

Багаторічні дані по температурі повітря (м/с «Дніпро»)

Місяць	Абсолютний мінімум	Середній мінімум	Середня	Середній максимум	Абсолютний максимум
Січень	-30.0 (1950)	-6.1	-3.6	-1.0	12.3 (2005)
Лютий	-27.8 (1954)	-6.3	-3.4	0.0	17.5 (1990)
Березень	-19.2 (1987)	-1.6	1.8	6.0	24.1 (1983)
Квітень	-8.2 (2003)	4.9	9.7	15.2	31.8 (2012)
Травень	-2.4 (2007)	10.6	16.2	22.1	36.1 (2007)
Червень	3.9 (1950)	14.6	19.9	25.6	37.8 (2009)
Липень	5.9 (1983)	16.7	22.1	28.0	39.8 (2002)
Серпень	3.9 (1970)	15.8	21.4	27.5	40.9 (2010)
Вересень	-3.0 (1986)	10.7	15.6	21.5	36.5 (1994)
Жовтень	-8.0 (2001)	5.0	9.0	13.8	32.6 (1999)
Листопад	-17.9 (1999)	-0.6	2.0	5.1	20.6 (2010)
Грудень	-27.8 (1997)	-4.7	-2.4	0.2	16.3 (1999)
Рік	-30.0 (1950)	4.9	9.0	13.7	40.9 (2010)

Опадів близько 429 мм на рік. Найменше їх випадає у квітні та жовтні, найбільше – у червні та липні. Мінімальна річна кількість опадів (298 мм) спостерігалась у 1957 р., максимальна (934 мм) – в 2004 р. Максимальну добову кількість опадів (82 мм)

зафіксовано 23 серпня 1960 р. У середньому за рік у с. Ракшівка спостерігається 127 днів з опадами.

Багаторічні дані по кількості опадів (м/с «Дніпро»)

Місяць	Норма	Місячний мінімум	Місячний максимум	Добовий максимум
Січень	35	9 (1975)	103 (2004)	55 (2014)
Лютий	33	3 (1954)	102 (1953)	31 (1969)
Березень	33	4 (1986)	86 (1998)	29 (1969)
Квітень	33	0.1 (2009)	100 (1976)	29 (1994)
Травень	32	4 (2003)	139 (2004)	68 (2004)
Червень	50	2 (1957)	152 (1977)	55 (1962)
Липень	44	1 (1995)	133 (2003)	47 (1997)
Серпень	33	0.3 (1949)	217 (1960)	82 (1960)
Вересень	31	0.7 (2005)	133 (2002)	61 (2014)
Жовтень	32	2 (1951)	119 (1960)	50 (1982)
Листопад	36	5 (1978)	126 (1995)	55 (1954)
Грудень	37	7 (1951)	120 (1981)	47 (2004)
Рік	429	298 (1957)	934 (2004)	82 (1960)

Середня багаторічна кількість днів з рідкими опадами в с. Ракшівка складає 111 днів на рік. Тверді опади, за багаторічними спостереженнями, бувають 44 дні на рік, змішана форма складає в середньому 23 дні на рік.

Багаторічна кількість днів з твердими, рідкими та змішаними опадами (м/с «Дніпро»)

Вид опадів	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	Рік
Тверді	12	11	6	1	0	0	0	0	0	0,4	4	10	44
Змішані	5	4	4	1	0	0	0	0	0	1	3	5	23
Рідкі	5	4	7	12	13	13	12	9	10	10	10	6	111

Найбільша швидкість вітру – у лютому-березні, найменша – влітку. У лютому вона в середньому становить 5,1 м/с, у липні – 3,9 м/с. Середній багаторічний показник швидкості вітру склав 4,5 м/с.

Багаторічна швидкість вітру (м/с «Дніпро»)

Місяць	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	Рік
Швидкість	4,9	5,1	5,0	4,6	4,0	4,0	3,9	3,9	4,1	4,5	4,7	4,9	4,5

За багаторічними даними у с. Ракшівка переважають вітри північного, північно-східного та західного напрямів. Багаторічна повторюваність штилю складає 11 % на рік.

Багаторічна повторюваність різноманітних напрямів вітру, % (м/с «Дніпро»)

Напрямок	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	Рік
----------	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

Північ	14	11	12	14	19	22	28	30	19	15	10	13	17
Північний Схід	11	14	16	19	15	12	11	13	15	14	15	13	14
Схід	14	13	14	8	12	10	12	11	12	9	9	9	11
Південний Схід	12	10	12	14	16	8	5	4	6	12	13	13	10
Напрям	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	Рік
Південь	12	9	10	17	15	9	10	9	10	13	13	13	12
Південний Захід	10	8	8	10	9	10	7	5	8	12	13	13	9
Захід	19	16	14	11	12	17	14	11	15	15	15	16	15
Північний Захід	11	8	8	7	8	12	13	11	11	10	9	8	10
Штиль	10	8	9	11	15	14	15	14	13	10	10	8	11

Відносна вологість повітря за середніми багаторічними даними становить 75%, найменша вона (62%) у травні та серпні, найбільша (88%) – у грудні та січні.

Багаторічний показник вологості повітря, % (м/с «Дніпро»)

Місяць	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	Рік
Швидкість	88	85	79	67	62	66	65	62	70	77	87	88	75

Середня багаторічна кількість днів зі сніговим покривом у с. Ракшівка складає 73 дня на рік. Висота снігового покриву коливається від 1 до 10 см від денної поверхні. Абсолютний максимум снігового покриву був зафіксований у березні 1965 року (56 см).

Багаторічна кількість снігового покриву (м/с «Дніпро»)

Місяць	07	08	09	10	11	12	01	02	03	04	05	06	Рік
Число днів	0	0	0	0.1	5	16	20	19	12	1	0	0	73
Висота (см)	0	0	0	0	1	4	7	10	5	0	0	0	
Мах висота (см)	0	0	0	7	21	31	51	52	56	17	0	0	56

Найменша хмарність спостерігається в серпні, найбільша – у грудні. Загальна середня багаторічна кількість хмар в с. Ракшівка складає 6 балів.

Багаторічна бальність хмарності, бали (м/с «Дніпро»)

Місяць	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	Рік
Загальна	7.5	7.1	6.5	6.0	5.3	5.3	4.5	4.0	4.7	5.6	7.2	7.8	6.0
Нижня	6.3	5.6	4.6	3.5	2.9	3.1	2.6	2.1	2.7	3.8	5.8	6.7	4.1

Багаторічні метеорологічні спостереження показали, що найбільш частими метеорологічними явищами в с. Ракшівка є дощ, туман та сніг. Серед небезпечних явищ, що трапляється на описуваній території варто виділити тумани, пилові бурі та ожеледь, що негативно позначається як на економічній активності населеного пункту, так і створюють небезпеку для фізичного здоров'я місцевого населення.

Багаторічна кількість днів з різноманітними атмосферними явищами (м/с «Дніпро»)

Явище	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	Рік
Дощ	9	8	11	13	13	13	12	9	10	11	12	11	132
Сніг	16	15	9	1	0	0	0	0	0	1	7	15	64

Туман	11	9	7	4	1	1	1	1	3	7	11	12	68
Мгла	1	2	4	6	5	2	4	5	3	4	1	1	38
Гроза	0	0.2	0.3	1	5	10	8	6	3	1	0.1	0.1	35
Заметіль	2	2	1	0	0	0	0	0	0	0.1	0.3	1	6
Пилова буря	0	0.1	0.2	0.1	0.03	0.1	0.1	0.03	0	0	0	0	1
Ожеледь	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	2	7
Налипання мокрого снігу	0.1	0.1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.03	0.2
Невизначено	0.03	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.1	0.1

Багаторічні спостереження вказують на те, що серед основних видів хмар на території с. Ракшівка переважають високо-купчасті (Ac), купчастодощові (Cb), пересті (Ci) та перисто-шаруваті види хмар (Sc).

Багаторічна повторюваність різноманітних видів хмар, % (м/с «Дніпро»)

Вид хмар	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	Рік
Ci	5	8	10	15	17	17	13	13	12	10	7	6	11
Cc	0.1	0	0.1	0.3	0.3	0.2	0.3	0.3	0.3	0.2	0.1	0.2	0.2
Cs	0.3	0.6	0.4	0.5	0.3	0.2	0.2	0.2	0.3	0.2	0.3	0.2	0.3
Ac	11	13	18	28	28	30	30	26	27	21	14	10	21
As	7	8	7	7	4	4	4	3	4	4	5	8	5
Cu	0.7	1	5	10	17	19	21	16	11	5	2	0.5	9
Cb	10	11	14	19	24	28	23	18	18	14	13	10	17
Sc	12	13	16	9	5	3	2	3	7	16	14	13	10
Ns	11	11	10	10	8	9	10	9	10	8	8	10	9
St	26	20	12	5	2	1	1	1	3	9	23	29	11
Frnb	10	9	5	2	0.3	0.2	0.2	0.2	0.5	2	6	10	4
Невизн.	12	9	5	2	0.5	0.3	0.2	0.1	1	3	10	13	5

Гідрогеологічні умови. Дніпропетровська область повністю розташована в межах басейну р. Дніпро. Головною рікою гідрографічної мережі Дніпропетровщини є р. Дніпро. Стік річки зарегульований каскадом Дніпровських водосховищ, і в межах області присутні три з них: південна частина Кам'янського та північна частина Дніпровського, а також є вихід до Каховського водосховища. Загальна довжина р. Дніпро в межах області складає 261 км. В межах Кам'янського водосховища – 66 км, в межах Дніпровського водосховища – 94 км, в межах Каховського водосховища – 101 км. Найбільшими притоками р. Дніпро, що беруть свій початок за межами області, є: Оріль, Самара, Вовча та Інгулець. Найбільш значними притоками р. Дніпро, басейни яких повністю розташовані у межах області (на правобережжі), є Саксагань, Мокра Сура і Базавлук. Загалом гідрографічна мережа басейну р. Дніпро в межах області представлена: 291 річкою, довжиною більше 10 км, 100 водосховищами, 3292 ставками та 1129 озерами, з яких лише 219 озер площею три і більше гектарів. У відповідності до ст. 5 Водного кодексу України всі поверхневі водні об'єкти в межах Дніпропетровської області належать до водних об'єктів загальнодержавного значення.

На території с. Ракшівка розвинені наступні небезпечні геологічні процеси: підтоплення та затоплення, заболочування, просадочні явища, зсувні процеси на схилах, ярусна ерозія.

Процеси підтоплення та затоплення відбуваються через природні причини в межах заплавної території р. Дніпро, оскільки для заплавної території завжди

характерний високий рівень залягання ґрунтових вод. Серед техногенних факторів, що спричиняють процеси підтоплення варто виділити засипку знижених ділянок техногенними ґрунтами, що нівелюють дренажні властивості даних форм рельєфу, забудова заплавної території річок у межах Дніпровської міської агломерації, ведення зрошувального землеробства за відсутності дренажів.

Заболочування має місце в заплаві р. Дніпро. Це сильно зволожені території з високим рівнем ґрунтових вод (0-2 м). В межах їх розповсюдження сильно та нерівномірно стискаються болотні відклади. При будівництві споруд осадка може досягати кількох метрів при великій нерівномірності.

Гравітаційні процеси. В процесі вивчення зсувів встановлено, що зсувними факторами є техногенний та природний. Одним з основних природних факторів є рельєф. Зсуви в межах с. Ракшівка приурочені до схилів вододільного плато р. Дніпро. Найбільша зсувна активність відмічається в районах з максимальними перевищеннями у рельєфі.

На схилах 10-15 ° – це, в основному, зсуви, опливини, глетчероподібні, при крутизні більше 15° – ниркоподібні, фронтальних кутових обрисів. Склад літологостратиграфічних комплексів порід та характер їх залягання, тектонічна порушеність корінних порід, особливості випадання опадів, підйом підземних вод техногенного характеру, розповсюдження площинної ерозії, аварії на водонесучих комунікаціях, необґрунтована гідротехнічна та цивільно-будівельна діяльність є тими природними та техногенними факторами, що провокують зсуви.

Просадочні явища. В геологічному розрізі вододільного плато в інтервалах глибин від 5-10 м до 15-30 переважають лесовидні суглинки бузького та дніпровського горизонту, а на окремих ділянках і тилігульського, і сульського горизонтів, що оцінюються як просідні при замочуванні та при навантаженні. Значення відносної просадочності для суглинків складають 0,02 до 0,08. Процеси підняття рівнів ґрунтових вод в межах с. Ракшівка по даним режимних спостережень продовжується і в лесовидній товщі розвиваються просадні процеси. Ділянки з найбільшими значеннями прогнозних величин просадок приурочені до схилів балок та ярів. У зв'язку з вищевикладеним, при проектуванні будівель та споруд на лесових ґрунтах, необхідно враховувати не тільки інженерно-геологічні умови площадок, вид фундаменту, а також і розташування самих площадок під конкретний об'єкт на місцевості, враховуючи його рельєф.

Ерозія. На території с. Ракшівка виділяються два типи ярів:

I тип – привододільні – самі потужні балки та яри, протяжність яких складає десятки метрів, глибина ерозійного врізу досягає 10 м та більше;

II тип – берегові – порівняно короткі, молоді, приурочені до крутих схилів долини р. Дніпро, глибина ерозійного врізу 2-5 м.

Інтенсивні опади, неотектонічні зміщення кристалічного фундаменту та комплекс техногенних факторів є основними в активізації ерозійних процесів. Своєчасне застосування комплексу протиерозійних методів навколо зростаючих ярів та промоїн дозволяє швидко зупинити їх подальший розвиток.

Гідрологічні умови. Північна частина с. Ракшівка межує з р. Мокра Сура, правою притокою Дніпра (басейн Чорного моря)

В межах території проектування, стаціонарні гідрологічні спостереження не проводились.

Ґрунтовий покрив.

Основний фонд ґрунтового покриття Дніпропетровської області складають чорноземи звичайні різної глибини гумусового шару та механічного складу від

легкосуглинкових до легкоглинистих. Найбільшу питому вагу займають сільськогосподарські угіддя – 78,7 %, що свідчить про високий рівень сільськогосподарського освоєння земель. Діяльність господарств агропромислового комплексу Дніпропетровської області в галузі рослинництва здійснюється із застосуванням заходів з підтримання вмісту органічної речовини (гумусу) у ґрунтах.

Для території с. Ракшівка характерне переважання чорноземів звичайних та лучно-чорноземних ґрунтів, рідше зустрічаються лучно-болотні та болотні ґрунти.

Чорноземи звичайні с. Ракшівка представляють собою зональний підтип чорноземів з характерними типовими ознаками чорноземного ґрунтоутворення, що протікають в умовах помірно-посушливого клімату під різнотравно-ковилово-типчачовою рослинністю на лесах, лесоподібних відкладах і червоно-бурих глинах. Поділяються на глибокі, середньо-глибокі, та неглибокі різновиди. Потужність гумусового профілю коливається в глибоких видах – від 85 (90) до 120 (130) см, де власне гумусовий горизонт становить 40-50 (60) см; в середньоглибоких – відповідно 65 (70) – 85 (90) см і 35-45 см, неглибоких – 45-65 (70) см і 30-40 см. Чорноземи звичайні характеризуються наявністю карбонатів у формі білоглазки нижче гумусового шару, а в глибоких видах – псевдоміцелію (в перехідному горизонті). Ґрунти добре агреговані (вміст агрегатів з фракцією понад 0,01 мм становить 82-90 %), вологоємкі, із сприятливим складом обмінних катіонів (кальцію 80-83 %, магнію 14-16 %, калію 1-2 %, натрію 1-2 %). Чорноземи звичайні мають нейтральну реакцію ґрунтового розчину, вміст гумусу становить 4,3 – 6 %. Вміст валових поживних речовин у чорноземі звичайному становить: азоту – 0,200,31 %, фосфору – 0,12-0,16 %, калію – 1,8-2,6 %. Серед них за гранулометричним складом переважають важкосуглинкові види. Для підвищення родючості чорноземів звичайних здійснюють волого-збагачувальні та протиерозійні меліорації, вносять органічні та мінеральні добрива. Бонітет чорноземів звичайних становить 57-77 балів.

Лучно-чорноземні ґрунти с. Ракшівка сформувалися під лучностеповою рослинністю в умовах атмосферного і ґрунтового зволоження у знижених ділянках вододілів і терас з неглибоким (2-5 м) заляганням ґрунтових вод. Від чорноземів звичайних вони відрізняються потужним гумусовим горизонтом (від 70 до 150 см), більшим вмістом гумусу і слабкими ознаками процесів оглеєння в нижній частині профілю. Такі ґрунти формуються на лесах, глинах, алювіальних відкладах та елювії різних метаморфічних і осадових порід. В с. Ракшівка такі ґрунти використовуються під овочеві та зернові культури.

Лучно-болотні ґрунти у с. Ракшівка сформувалися в умовах додаткового поверхневого та постійного близького (1-1,5 м) ґрунтового зволоження під вологолюбною трав'яною рослинністю в замкнутих зниженнях вододілу і тераси річкової долини і характеризуються значним оглеєнням ґрунтового профілю. У профілі таких ґрунтів виділяються такі види горизонтів: гумусовий, часто заторфований, перехідний глейовий та ґрунтоутворюючу оглеєну породу, головним чином суглинкового механічного складу. В межах населеного пункту лучно-болотні ґрунти використовуються для низькопродуктивних сіножатей і пасовищ.

Еколого-містобудівна оцінка

Розділ розроблений відповідно до вимог ДБН Б. 2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», ДСН 173-96, ДБН Б.1.1-15:2012. При цьому використані дані: Департаменту екології та природних ресурсів, інформація районних і міських відділів, регіональних управлінь, натурні обстеження.

Графічне викладення матеріалу представлено на «Схемах планувальних обмежень». Санітарно-захисні зони (далі СЗЗ) підприємств і об'єктів наведені головним чином відповідно нормативних параметрів, визначених ДСН 173-96.

Інші планувальні обмеження визначені відповідно до законів України, нормативно-правових та нормативних актів у сфері забезпечення санітарно-епідеміологічних норм та охорони навколишнього природного середовища.

В цьому проекті використані дані, наявні станом на час розробки проекту, що обумовлено в тому числі графіком його виконання, а також режимом роботи, термінами та умовами надання звітної інформації місцевими, районними та регіональними управліннями.

Матеріали генерального плану та плану зонування (у складі генерального плану) вирішують основні принципові питання з планування територій і не можуть бути використані замість спеціальних проектів, схем та програм розвитку галузей економіки, охорони навколишнього середовища та здоров'я населення, пам'яток історії культури, інженерного захисту й підготовки території, розвитку систем транспорту, безпеки та організації дорожнього руху, інженерного обладнання тощо. При складанні зазначеної документації повинні враховуватись пропозиції відповідних розділів генерального плану (ДБН Б.1.1-15:2012, п. 4.5.).

Атмосферне повітря. Згідно комплексному індексу забруднення атмосфери пріоритетними речовинами (ІЗА), обчисленому за даними спостережень 2018 року, рівень забруднення атмосферного повітря Дніпропетровської області вище середнього. Інтенсивність негативного впливу викидів від автотранспорту може зростати з причин експлуатації технічно зношеного транспорту, використання пального сумнівної якості, недосконалої організації вуличної мережі населеного пункту та дорожнього руху, стану дорожнього покриття. Ситуацію по частині з перелічених причин передбачається покращити завдяки проектним рішенням щодо формування раціональної магістральної мережі вулиць села та інших, прийнятих в даному проекті (див. розділ Транспорт).

Для забезпечення відповідності стану атмосферного повітря санітарним нормам на території житлової забудови необхідно впровадження контролю щодо розробки та виконання на діючих промислово-комунальних підприємствах населеного пункту планів заходів по зниженню викидів забруднюючих речовин, раціональної організації системи дорожнього руху та виконання заходів з планувальної організації території.

Водні ресурси. Північна частина с. Ракшівка межує з р. Мокра Сура, правою притокою Дніпра (басейн Чорного моря).

Генеральним планом передбачається 100% охоплення населеного пункту централізованим водопостачанням і водовідведенням, технологічне покращення подачі води, забезпечення якості питної води у системі централізованого водопостачання, належна організація зон суворого режиму для джерел водопостачання; формування, озеленення та благоустрій прибережних захисних смуг водойм населеного пункту.

Земельні ресурси та ґрунти. Комплексного геохімічного обстеження ґрунтового покриву населеного пункту не проводилось. Джерелами забруднення ґрунтів господарсько-побутові відходи, викиди від автотранспорту, відсутність розвинутої системи зливової каналізації, неповне охоплення садибної забудови централізованою системою водовідведення.

За межами території що проектується наявне 1 кладовище. В межах СЗЗ знаходиться житлова та громадська забудова. Кладовища, що знаходяться в оточенні житлової забудови, після остаточного заповнення їх площ, мають бути закриті органами місцевого самоврядування, з заборонаю послідуєчого їх повторного використання (проведення підзахоронення на місці існуючих поховань) з метою скорочення СЗЗ після закінчення кладовищного періоду.

Додаткового навантаження ґрунтам та гідрогеологічному середовищу завдають земляні роботи при розробці корисних копалин, після чого лишаються порушені території, що потребують рекультивації.

Нераціональне використання добрив і засобів захисту рослин, проведення поливів і меліораційних робіт, порушення технології вирощування сільськогосподарських культурних рослин, гонитва за прибутком можуть призвести до отримання екологічно забрудненої продукції рослинного походження, що по ланцюжку сприятиме зниженню якості продукції тваринництва. На стан ґрунтів великий вплив робить стан лісів. Зменшення лісового покриву призводить до погіршення водного балансу ґрунтів і може сприяти їх опустелюванню. Значний вплив на природне середовище надає тваринництво. У сільському господарстві розводять переважно рослиноїдних тварин, тому для них створюють рослинну кормову базу (луки, пасовища і т. д.). Худоба, особливо високопродуктивних порід, дуже розбірлива до якості корму, тому на пасовищах відбувається вибіркове поїдання окремих рослин, що змінює видовий склад рослинного співтовариства і без корекції може зробити дане пасовище непридатним для подальшого використання. Крім того, що поїдається зелена частина рослини, відбувається ущільнення ґрунту, що змінює умови існування ґрунтових організмів. В зв'язку з цим необхідне раціональне використання сільськогосподарських угідь, що відводяться під пасовища.

Проектним рішенням передбачається 100% охоплення населеного пункту планово-подвірною системою санітарного очищення та заходи щодо поводження та утилізації ТПВ; повне охоплення населеного пункту централізованим водопостачанням та водовідведенням. Рекомендовано виконання комплексного геохімічного обстеження території села, з виконанням при необхідності інженерних заходів з оздоровлення ґрунтів на ділянках житлової забудови.

Акустичний режим. Джерелом акустичного забруднення території населеного пункту є головна вулиця з підвищеною інтенсивністю транспортних потоків.

Для забезпечення нормативних рівнів шуму на території житлової забудови, на ділянках існуючої забудови та вздовж проектних вулиць передбачається формування зелених насаджень в межах червоних ліній, а також при необхідності застосування шумозахисних заходів для першої лінії забудови.

Радіаційний фон. Згідно постанов Кабінету Міністрів України №106 від 23.07.1991 і №600 від 29.08.1994, населений пункт не входить у перелік територій, забруднених в результаті аварії на Чорнобильській АЕС.

При проведенні будівельно-проектних робіт необхідно керуватись вимогами радіаційної безпеки щодо будівельних матеріалів та будівельної сировини (сертифікація радіологічної якості) відповідно НРБУ 97 і «Основні санітарні правила забезпечення радіаційної безпеки України», затверджені Міністерством охорони здоров'я України №54 від 02.02.2005.

Електромагнітне забруднення. Джерелами електромагнітного випромінювання на території населеного пункту є: станції стільникового, радіотелефонного зв'язку та мережі повітряних ліній електропередачі.

З метою обмеження впливу на суміжні ділянки та об'єкти Від ЛЕП напругою 10, 35 Кв, згідно Постанови КМУ «Про затвердження правил охорони електричних мереж» 2017 р., встановлюються охоронні зони в обидві сторони відповідно 10 та 15 м. Дані обмеження відносяться до постійного фактору присутності і враховуються при прийнятті проектних рішень щодо організації планувальної структури території населеного пункту.

Поводження з відходами. Дніпропетровська область – одна з найбільш промислово розвинених областей України. На підприємствах області протягом 2018 р. утворилося 243598,8 тис. тонн відходів. Із загального обсягу утворених відходів 26,3 тис. тонн становили відходи I-III класів небезпеки. Близько 35 % (85 056,3 тис. тонн) утилізовано, решта – спалено, у тому числі з метою одержання енергії, передано іншим підприємствам з метою утилізації або видалення та направлено в сховища організованого складування (поховання). Найбільшу частку утворення відходів у 2018 р. становлять пусті породи від днопоглиблювальних робіт, відходи чорних металів, інші мінеральні відходи, змішані та недиференційовані матеріали, а також відходи згоряння. Накопичений обсяг відходів суттєво впливає на стан довкілля та екологічну безпеку населення.

Природно-заповідний фонд. Природно-заповідний фонд складають ділянки суші і водного простору, природні комплекси й об'єкти яких володіють особливою природоохоронною, науковою та естетичною, рекреаційною та іншою цінністю і виділені з метою збереження природної розмаїтості ландшафтів, генофонду тваринного і рослинного світу, підтримки загального екологічного балансу і забезпечення фонового моніторингу навколишнього природного середовища.

Земельні ділянки в межах населеного пункту не відносяться до територій природно-заповідного фонду, визначених відповідним статусом.

SWOT-аналіз екологічної ситуації довкілля

Сильні сторони	Слабкі сторони
Відносно сприятлива екологічна ситуація	Відсутність санітарно-захисних зелених зон навколо автомобільних доріг

Розгалужена система зелених насаджень	Відсутність зливової каналізації та змив всіх поверхневих стоків населеного пункту без очистки у водойми та водотоки
Відсутність порушених територій в с. Ракшівка	Неповне забезпечення жителів об'єктами соціальної інфраструктури та місцями відпочинку
Можливості	Загрози
Використання альтернативних джерел енергії	Неможливість модернізації об'єктів соціально-культурного обслуговування через відсутність фінансування
Впровадження енергоощадних технологій внаслідок підвищення конкурентоспроможності підприємств	Високі темпи подальшого зростання вартості життя, перш за все, вартості послуг за тепло- та енергопостачання
Озеленення та упорядкування санітарно-захисних зон	Зростання рівня забруднення водних об'єктів внаслідок відсутності системи очищення
На перспективу передбачено створення нових місць прикладання праці на запланованих під промислове використання територіях в південно-західному напрямку розвитку населеного пункту	Підвищення рівня захворюваності
Посилення державного нагляду та контролю за дотриманням режимів господарської діяльності	Значна залежність регіону від зовнішнього постачання енергоресурсів. Політична нестабільність

Розділ 3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Важливим фактором для прийняття проектних рішень з функціонально-планувальної організації території є планувальні обмеження, графічно показані на «Схемі планувальних обмежень». Планувальні обмеження представлені системою факторів інженерно-геологічного, санітарно-гігієнічного та природоохоронного характеру, що певною мірою регламентують та обмежують містобудівне освоєння території.

Відповідно схеми інженерно-геологічного районування України територія населеного пункту відноситься до категорії середньої складності будівельних умов освоєння.

Нормативні параметри СЗЗ інженерної інфраструктури не витримані і охоплюють житлову забудову.

Проекти СЗЗ промислових підприємств і виробництв необхідно розробляти відповідно ДСН 173-96 (п. 5.14) в комплексі з проектом будівництва (реконструкції) підприємств, з першочерговою реалізацією заходів, передбачених в СЗЗ, тобто проблема організації СЗЗ є складовою виробничо-технологічного процесу самих підприємств. Враховуючи те, що в умовах сформованого населеного пункту витримати вимоги по територіальних розривах СЗЗ неможливо, головне завдання підприємств, які їх

створюють, полягає в впровадженні новітніх технологій з подальшим погодженням скорочення даних нормативів СЗЗ до мінімально-можливих розмірів.

За межами території що проектується наявне 1 кладовище. В межах СЗЗ знаходиться житлова та громадська забудова. Кладовища, які знаходяться в оточенні житлової забудови, після остаточного заповнення їх площ, мають бути закриті органами місцевого самоврядування, з заборонаю послідууючого їх повторного використання (проведення підхоронення на місці існуючих поховань) з метою скорочення СЗЗ до 100 м після закінчення кладовищного періоду.

Природно-заповідні території в межах населеного пункту відсутні.

Система планувальних обмежень представлена охоронними зонами від об'єктів інженерної інфраструктури.

Параметри нормативних санітарно-захисних зон (СЗЗ) промислово-комунальних підприємств і виробництв визначені відповідно санітарної класифікації ДСН №173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів».

Нормативні СЗЗ основних діючих виробництв та інших об'єктів

Об'єкти	Нормативна СЗЗ, (м)	Документ
Комунікаційні об'єкти та об'єкти інженерної інфраструктури		
Лінії електропередачі (10,35 кВ) – охоронна зона	10,15 (від осі в обидві сторони)	Постанова КМУ «Про затвердження правил охорони електричних мереж» 2017 р.
Кладовища (діючі)	300	ДСП 173-96
Природоохоронні об'єкти		
Прибережна захисна смуга водних об'єктів (пропозиції щодо встановлення)	100	ВКУ (ст. № 88) нормативна та згідно містобудівної документації

Від об'єктів інженерної інфраструктури враховуються охоронні зони. Від ЛЕП напругою 10,35 кВ з метою обмеження впливу на суміжні ділянки та об'єкти, згідно Постанови КМУ «Про затвердження правил охорони електричних мереж» 2017 р., встановлюються охоронні зони в обидві сторони відповідно 10 та 15 м. Дані обмеження відносяться до постійного фактору присутності і враховуються при прийнятті проектних рішень щодо організації планувальної структури території населеного пункту.

Природоохоронні території представлені системою прибережних захисних смуг та водойм населеного пункту. Дані ділянки потребують ландшафтно-планувальної організації та відповідного благоустрою. На час розробки містобудівної документації проект встановлення меж прибережних захисних смуг водойм в межах села відсутній. При прийнятті проектних рішень враховуються нормативні параметри прибережних захисних смуг річок та водойм на них відповідно Водного кодексу України (ст. 87, ст. 88) нормативні параметри для водойм населеного пункту становлять: для водойм при площі дзеркала більше 3 га – 50 м, та інших приток, струмків та водойм при площі дзеркала водойми менше 3 га – 25 м. Якщо крутизна схилів перевищує три градуси,

мінімальна ширина прибережної захисної смуги подвоюється. Дані території відносяться до земель водного фонду. Господарське використання регламентується дією Земельного та Водного кодексів та Постановою Кабінету Міністрів України №502 від. 13.05.1996. Об'єкти, що знаходяться у прибережній захисній смузі, можуть експлуатуватися, якщо при цьому не порушується її режим.

На час виконання містобудівної документації проекти землеустрою із визначення меж зон санітарної охорони (ЗСО) джерел централізованого питного водопостачання відсутні. Для всіх джерел централізованого водопостачання необхідно виготовити Проекти I, II та III-го поясів ЗСО, встановити межі згідно проектів землеустрою та забезпечити режим господарської діяльності згідно вимог Постанови Кабінету Міністрів України № 2024 від 18.12.1998 «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів».

Таким чином, система планувальних обмежень, що регламентує проектне рішення представлена санітарно-захисними та охоронними та природоохоронними зонами. При прийнятті проектних рішень враховані існуючі та перспективні планувальні обмеження, режими господарської діяльності в їх межах.

Оцінка ймовірного впливу проектних рішень ДДП на довкілля відповідно до контрольного переліку

Чи може реалізація проекту містобудівної документації спричинити:		Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
		Так	Ймовірно	Ні	
Повітря					
1	Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?		+		
2	Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?		+		
3	Погіршення якості атмосферного повітря?		+		
4	Появу джерел неприємних запахів?			+	
5	Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			+	
Водні ресурси					
6	Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			+	
7	Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			+	
8	Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?				+
9	Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?			+	
10	Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			+	

11	Забруднення підземних водоносних горизонтів?			+	
Відходи					
12	Збільшення кількості утворених чи накопичених промислових відходів?		+		
13	Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки?		+		
14	Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами?			+	
15	Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			+	
Земельні ресурси					
16	Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?		+		
17	Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			+	
18	Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			+	
19	Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			+	
Біорізноманіття					
20	Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			+	
21	Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			+	
22	Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?			+	
23	Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			+	
24	Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			+	
Населення та інфраструктура					
25	Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?	+			
26	Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?	+			
27	Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?	+			
28	Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			+	
Екологічне управління та моніторинг					
29	Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			+	

30	Погіршення умов моніторингу?			+	
31	Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			+	
32	Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			+	
Інше					
33	Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?			+	
34	Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?			+	
35	Суттєве порушення якості природного середовища			+	
36	Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викличуть значний негативний екологічний ефект, негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей			+	

Розділ 4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Відповідно до Екологічного паспорту Дніпропетровської області (затвердженого Дніпропетровською обласною державною адміністрацією від 26.06.2020р.), основні чинники та критерії для визначення найважливіших екологічних проблем, у тому числі, що пов'язані із:

1. Забрудненням атмосферного повітря викидами забруднюючих речовин від промислових підприємств та автотранспорту.

Екологічні проблеми в області пов'язані з підвищеним рівнем забруднення атмосферного повітря. Промислові підприємства гірничометалургійного, паливно-енергетичного, хімічного комплексів і транспорт є основними джерелами забруднення повітряного басейну. У 2019 році викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення порівняно з попереднім роком зменшились на 6 % та становили 576,9 тис. т. Крім того, від стаціонарних джерел забруднення в атмосферне повітря надійшло 23,5 млн. т діоксиду вуглецю – основного парникового газу, який впливає на зміну клімату.

2. Забрудненням водних об'єктів скидами забруднюючих речовин із зворотними водами промислових підприємств, підприємств житловокомунального господарства. Скид стічних вод в поверхневі водні об'єкти в 2019 році склав 675,0 млн м (на 17,8 млн м³ менше, ніж у 2018 році), з них: 200,0 млн м³ – забруднених, 356,0 млн м³ – нормативно чистих без очистки, 119,0 млн м³ – нормативно очищених. За останні роки моніторингові дослідження якості води поверхневих водойм вказують на погіршення стану річок і водойм Дніпропетровської області, як і по Україні. Споживацьке ставлення до річок впродовж десятиріч призвело до їх катастрофічного виснаження. Основною

проблемою якості поверхневих вод залишається інтенсивне забруднення їх зворотними водами промислових, сільськогосподарських підприємств, комунального господарства. Зі стічними водами у водні об'єкти потрапляє велика кількість біогенних та хлорорганічних речовин токсичної дії, мінеральних солей та інші. Слід відмітити присутність антропогенних навантажень на поверхневі води внаслідок неефективної роботи очисних споруд промислових та комунальних підприємств, які є суттєвими чинниками погіршення якості води. Існуючі потужності систем водопостачання і водовідведення в області знаходяться переважно в незадовільному стані, працюють неефективно та потребують ремонту та реконструкції. Основними забруднювачами водних об'єктів басейну Дніпра є промисловість, комунальне господарство, сільське, інші галузі. Додатково до водних об'єктів потрапляють дренажні води зрошувальних систем, забруднені гербіцидами, мінеральними солями. Крім вказаних джерел забруднення, значна кількість забруднюючих речовин надходить у водні об'єкти з території населених пунктів, не обладнаними очисними спорудами зливових вод. Недостатня робота комунальних служб, неякісне прибирання вулиць та придомових територій, низька культура утримання санітарного стану населених пунктів приводить до забруднення поверхневого стоку сміттям, нафтопродуктами та завислими речовинами. Крім того, з поверхневим зливом із сільськогосподарських угідь і тваринницьких комплексів, із забрудненими підземними водами у поверхневі води потрапляють біогенні елементи та залишки агрохімії. Розораність водозбірних басейнів сягає граничних меж при надто низькому ступені заліснення, на багатьох річках і водоймах ще не закріплені прибережні захисні смуги. Багато річок замулюється, знижується їх транспортуюча здатність. Невисокою поки що залишається технологічна культура застосування добрив в сільськогосподарському виробництві, що впливає на водно-фізичні властивості ґрунтів.

3. Забруднення підземних водоносних горизонтів. Забрудненням підземних вод на території області носить локальний характер і пов'язане із функціонуванням підприємств вугільної та хімічної промисловості, чорної металургії, виробництвом мінеральних добрив, комунального та сільського господарства. З 2018 року через обмежене фінансування, польові роботи з вивчення стану підземних вод майже не проводилися, за виключенням гідрохімічного випробування підземних вод по спостережних свердловинах відомчої мережі в межах гірничих відводів шахт Західного Донбасу. У Західному Донбасі відчутний збиток підземним водам продовжують наносити високо мінералізовані (6,0-33,0 г/дм³) шахтні води. Акумуляуючись у фільтруючих накопичувачах, вони продовжують забруднювати водоносні горизонти в четвертинних, берекських та межигірських відкладах. Основними забруднюючими компонентами є хлориди та сульфати. Мінералізація підземних вод у зонах засолення коливається в межах 3,6-8,6 г/дм³. Глибина засолення – до 28 м. Розміри засолення у плані не встановлені через недостатню кількість випробуваних водопунктів. Забруднення промисловими та комунальними стічними водами, що містять у підвищених кількостях токсичні елементи, нафтопродукти, перевищення концентрації окремих хімічних елементів – є небезпечним джерелом забруднення як підземних, так і поверхневих вод. Основні випуски їх у річкову мережу відбуваються, як і в минулі роки, у межах великих міст Дніпропетровської області, де зосереджені водоемки виробництва. На ділянках

випусків токсичних стічних вод у районі міських агломерацій можливе формування осередків забруднення підземних вод у четвертинних відкладах, що характеризується природною незахищеністю та мають тісний гідравлічний зв'язок з поверхневими водами.

4. Порушення гідрологічного та гіdroхімічного режиму малих річок регіону. Загалом гідрографічна мережа басейну р. Дніпро в межах Дніпропетровської області за матеріалами інвентаризації Регіонального офісу водних ресурсів у Дніпропетровській області представлена: 291 річкою довжиною більше 10 км, 100 водосховищами, 3292 ставками та 1129 озерами, з яких лише 219 озер площею три і більше гектарів. Надмірне використання водних ресурсів малих річок для потреб сільського господарства та риборозведення, самовільне водокористування та створення штучних водойм на руслах малих річок порушує природний водний, гідробіологічний режим річок, збільшує заростання та утворення донних відкладень; скиди шахтних вод вносять у води річок додаткове забруднення мінеральними речовинами; потенційними забруднювачами малих річок та підземних вод є неорганізовані сховища непридатних ядохімікатів. Розораність водозабірних басейнів сягає граничних меж при надто низькому ступені заселення. На багатьох річках і водоймах не закріплені прибережні захисні смуги, а деякі з наявних не завжди відповідають вимогам водного законодавства України.

5. Поводженням з відходами I-III класів небезпеки. На підприємствах області протягом 2019 року утворилося 32,0 тис. т небезпечних відходів. Переважна їх більшість використовується повторно, або передаються спеціалізованим підприємствам для подальшої утилізації.

6. Організацією контролю радіаційної безпеки щодо впливу на навколишнє природне середовище АЕС, об'єктів з радіоактивними відходами, при ліквідації накопичувачів (хвостосховищ) відходів виробництв з підвищеними рівнями радіоактивності та рекультивації земель, що мають радіоактивне забруднення. Накопичення радіоактивних відходів уранодобувної та уранопереробної промисловості на території Дніпропетровської області залишається гострою проблемою, так як, незадовільні умови зберігання відходів-хвостів та недосконалість системи радіаційного моніторингу призводять до подальшого радіоактивного і хімічного забруднення навколишнього природного середовища, шкідливого впливу на стан здоров'я населення. Однією з таких проблем є ситуація, яка склалася на уранових об'єктах ВО "Придніпровський хімічний завод". Хвостосховище "Сухачівське" несе потенційну небезпеку для довкілля і здоров'я населення, але на сьогодні вирішується питання відновлення його безпечної експлуатації: здійснюється моніторинг радіаційного та екологічного стану на території хвостосховища, проводиться нагляд за його технічним станом, розроблено проект системи контролю за геотехнічним станом дамби хвостосховища. Так, постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 756 затверджено Державну цільову екологічну програму першочергових заходів приведення в безпечний стан об'єктів і майданчика колишнього уранового виробництва виробничого об'єднання "Придніпровський хімічний завод" на 2019 - 2023 роки (далі – Державна програма). Основною метою Державної програми є запобігання виникненню надзвичайної ситуації внаслідок погіршення екологічного стану на території колишнього виробничого об'єднання "Придніпровський хімічний завод", проведення постійного

моніторингу за радіаційним станом об'єктів з переробки уранових і торієвих руд цього виробничого об'єднання, здійснення технічного нагляду та першочергових заходів щодо приведення їх у безпечний стан, а також забезпечення створення безпечних умов для проживання населення в Дніпропетровській області.

7. Поширенням екзогенних геологічних процесів. У межах Дніпропетровської області набули розвитку такі ЕГП природного та техногенного походження як зсуви, карст, підтоплення, осідання земної поверхні над гірничими виробками, переробка берегів водосховищ та просідання лесових ґрунтів. Загальна кількість зсувів складає 382 одиниці. В активному стані перебувають 12 площею 0,438 км²; на забудованій території зафіксовано 165 проявів процесу, у зоні впливу яких знаходяться 167 об'єктів господарювання. Зсувними процесами сильно порушені території великих міст, території розробок родовищ корисних, а також прибережні зони великих водосховищ і річок (на окремих ділянках). Чітко вирізняються кілька районів, де зсувна активність характеризується високою інтенсивністю і завдає збитків народному господарству. Район правого схилу долини р. Дніпра і балок, що впадають до нього у межах міст Дніпро і Кам'янське. Головна причина розвитку зсувів – перезволоження лесових ґрунтів на схилах поверхневими та підземними водами у результаті постійного або періодичного підйому підземних вод (після сніготанення, випадання опадів), неорганізоване скидання поверхневих вод (балки Шамишина, Карнаухівська), посилення донної ерозії за рахунок скидання промислових і побутових стоків (балки Баранникова, Аптекарська, Червоноповстанчеська). Деякі глибокі зсуви, є тектонічно обумовленими (у Червоноповстанській балці – район інституту чорної металургії, в Аптекарській – біля агрегатного заводу, на правому схилі Шамишиної балки – поблизу житлового масиву “Черьомушки”). Район правого схилу долини р. Дніпра, вище м. Кам'янське і басейнів річок Омельник, Домоткань і Самоткань. Чисельні зсуви, як глибокі, так і мілкі, відбуваються тут на схилах долин малих річок, балок та ярів, а також на узбережжі Кам'янського водосховища. Спостерігається зв'язок зсувів з глибинною і боковою ерозією постійних і тимчасових водотоків, а також інтенсивною абразивною діяльністю хвиль Дніпродзержинського водосховища (зсуви-обвали). Район правого схилу долини р. Самара та її приток вище м. Новомосковськ. Зсуванню сприяє інтенсивна глибина та бокова ерозія водотоків (поблизу с. Вільне, Кочережки, Новостепанівка, Всесвятське, Євелько-Миколаївка). Північне узбережжя Каховського водосховища, на схід від м. Нікополь, у районі сел. Придніпровське, Добра Надія. Ділянка розташована поблизу межі Українського щита і Причорноморської западини. Зсування тісно пов'язане з абразивною роботою хвиль Каховського водосховища.

8. Охороною, використанням та відтворенням дикої фауни і флори. Однією з найважливіших проблем, які повинні бути вирішені на шляху до сталого розвитку, постає збереження біологічного та ландшафтного різноманіття. Важлива, або навіть і ключова роль у даному процесі відводиться побудові стійкої природної системи – екологічної мережі, яка повинна забезпечити сталий розвиток територій в екологічному напрямі. Особливої гостроти цій проблемі надає і той факт, що антропогенний ландшафт майже витіснив природний, який зберігся у вигляді окремих територій, непридатних для ведення господарства, та острівків природно-заповідного фонду, переважно ізольованих між собою. Ці ізольовані території з часом втрачають біологічне та ландшафтне

різноманіття і не можуть забезпечити його збереження у подальшому майбутньому, тобто вони втрачають свою природну стійкість. Для підтримки достатнього рівня біологічного різноманіття та збереження рідкісних і зникаючих видів рослинного та тваринного світу необхідно розширення як площ, так і кількості природоохоронних об'єктів, що потребує істотних капіталовкладень, але у майбутньому очікується одержання значної кількості екологічних, економічних і соціальних вигод від таких інвестицій.

У таблиці нижче наведено ключові потенційні екологічні проблеми і ризики (та їх зв'язки з генеральним планом та планом зонування території).

Основні проблеми та ризики	Характеристика
Забруднення атмосферного повітря	Викиди забруднюючих речовин (в основному окис вуглецю, оксиди азоту та пил) стаціонарними та пересувними джерелами
Вплив на здоров'я населення	Забруднення атмосферного повітря, переважно викидами забруднюючих речовин від автотранспорту
	Недостатня забезпеченість централізованим водопостачанням та водовідведенням
Біорізноманіття	Недостатність впорядкованих рекреаційних зон за наявності неорганізованих водойм
Стан водних ресурсів	Скид поверхневого стоку, що формується на території села без очистки; незадовільний технічний стан дренажних систем та меліоративних каналів без заходів з реконструкції; недостатня забезпечення централізованим водопостачанням та водовідведенням
	Відсутність встановлених меж прибережних захисних смуг водойм в межах села
	Стан підземних водних горизонтів і якість питних вод, невпорядковане влаштування свердловин без дотримання зон санітарної охорони
Наявність ділянок, що зазнають підтоплення	Погіршення санітарно-гігієнічних умов території та споруд, можливе ушкодження будівель садибної забудови
Поводження з ТПВ	Відсутність ефективної системи поводження з ТПВ, стихійні сміттєзвалища

Як зазначено у наведеній вище таблиці, декілька екологічних ризиків мають комплексний вплив як на складові навколишнього середовища, так і на стан здоров'я населення.

Розділ 5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування

Україна активно співпрацює з міжнародними організаціями в сфері охорони навколишнього природного середовища для вирішення актуальних питань сьогодення, а також з метою інтеграції держави до світового співтовариства для розв'язання глобальних екологічних проблем.

Міжнародні обов'язки Україна взяла на себе, підписавши більш ніж 50 міжнародних багатосторонніх угод, що стосуються збереження та збалансованого використання біорізноманіття, серед яких:

- Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення головним чином як середовище існування водоплавних птахів (Рамсарська конвенція, м.Рамсар, Іран, 1971 р.);
- Конвенція про біологічне різноманіття, яка була започаткована під час Всесвітньої конференції глав держав та міністрів довкілля у 1992р. в м. Ріо-де-Жанейро (Бразилія) й ратифікована Верховною Радою України 29 листопада 1994 р.;
- Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979р);
- Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (1995р.);
- Угоди про збереження кажанів в Європі (1991р.);
- Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція);
- Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (ратифікована Україною 29 жовтня 1996р.);
- Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини (Валлетта, 1992 р.);
- Конвенція про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер (Гельсінкі, 1992), що є чинною в Україні з 1 липня 1999 р. та інші.

На виконання Бернської конвенції в Європі створена мережа територій особливого природоохоронного значення – Смарагдова мережа, важливих для збереження біорізноманіття в країнах Європи і деяких країнах Африки. Смарагдова мережа України є українською частиною Смарагдової мережі Європи, розробляється з 2009 року. В листопаді 2016 року було затверджено першу версію Смарагдової мережі для України, яка потребує доопрацювання на основі наукових даних.

Відповідно до Стокгольмської конвенції про стійкі органічні забруднювачі стосовно усунення використання поліхлорованих дифенілів в обладнанні (тобто трансформаторах, конденсаторах або інших приймачах, що містять рідкі речовини) до 2025 року суб'єкт реалізації запланованої діяльності зобов'язується докладати активних зусиль стосовно виявлення, маркування й припинення експлуатації обладнання, що

містить поліхлоровані дифеніли в концентрації більше 10 відсотків і в обсязі більше 5 літрів. В інших випадках необхідно:

- використовувати ПХБ (поліхлоровані біфенілами) тільки в непошкодженому й герметичному обладнанні й тільки в тих місцях, де ризик викиду в навколишнє природне середовище може бути зведений до мінімуму, а наслідки такого викиду можуть бути швидко усунені;
- використовувати ПХБ тільки в непошкодженому й герметичному обладнанні й тільки в тих місцях, де ризик викиду в навколишнє природне середовище може бути зведений до мінімуму, а наслідки такого викиду можуть бути швидко усунені;
- забезпечувати, щоб обладнання, в якому містяться ПХБ, не експортувалося й не імпортувалося для будь-яких інших цілей, крім цілей екологічно безпечного видалення відходів;
- докладати активних зусиль, спрямованих на забезпечення екологічно безпечного видалення рідин, що утримують поліхлоровані дифеніли, і забрудненого поліхлорованими дифенілами обладнання при концентрації поліхлорованих дифенілів вище 0,005%, у максимально стислі строки, але не пізніше 2028 року, за умови можливого перегляду строків Конференцією Сторін;

Згідно Плану заходів з виконання Стокгольмської Конвенції про стійкі органічні забруднювачі (розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 липня 2012 р. № 589 р.) передбачено очищення трансформаторів від поліхлорованих дифенілів та застосування відповідних технологій виконання всього комплексу робіт із знешкодження трансформаторів, в яких виявлено поліхлоровані дифеніли, транспортування вилучених поліхлорованих дифенілів до місця їх знищення.

Стосовно дотримання міжнародних зобов'язань по іншим напрямам співробітництва, таким як зміна клімату, охорона озонового шару, поводження з відходами та іншим, слід зазначити, що вони не мають прямого відношення до головних цілей та завдань проекту ДДП, що є містобудівною документацією місцевого рівня.

Дотримання вище перелічених зобов'язань може бути реалізоване в сфері науково-технічних розробок, вибору технічно-конструкторських рішень при проектуванні певних об'єктів та споруд, видання певних нормативно-правових актів та державних стандартів в різних галузях господарської діяльності. Проте слід зазначити, що більшість заходів, визначених містобудівною документацією в частині розвитку систем комунальної інфраструктури, поводження з відходами, пропонують впровадження сучасних «дружніх» до оточуючого середовища технологій, що відповідає загальносвітовим принципам охорони довкілля та сприяє дотриманню міжнародних зобов'язань в даній сфері.

Проектні рішення проекту «Генеральний план та план зонування (у складі генерального плану) с. Ракшівка Дніпровського району Дніпропетровської області» розроблено згідно Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», а саме: Статті 3 «Основні принципи охорони навколишнього природного середовища», а також Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Відповідно до нормативно-правової бази України було прийнято ряд зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
- виконання ряду заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;
- планова діяльність не передбачає суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу;
- проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;
- узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища в рамках проведення процедури стратегічної екологічної оцінки проекту генерального плану та плану зонування (у складі генерального плану) було обґрунтовано;
- забезпечення загальної доступності матеріалів проекту містобудівної документації та самого звіту SEO відповідно до вимог Закону України "Про доступ до публічної інформації" шляхом надання їх за запитом на інформацію, оприлюднення на веб-сайті органу місцевого самоврядування, у тому числі у формі відкритих даних, у місцевих періодичних друкованих засобах масової інформації, у загальнодоступному місці приміщення органу місцевого самоврядування, що розкриває питання щодо гласності і демократизму при прийнятті рішень, реалізація яких впливає на стан навколишнього природного середовища, формування у населення екологічного світогляду;
- у звіті SEO надання інформації щодо обґрунтованого нормування впливу проектних рішень на навколишнє природне середовище;
- оцінка ступеню антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну ситуацію;
- поєднання заходів стимулювання і відповідальності у справі охорони навколишнього природного середовища;
- використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів об'єкту для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля.

Згідно результатів аналізу, відображених у Розділі 1 цього Звіту, можна зробити висновок, що проект «Генеральний план та план зонування (у складі генерального плану) с. Ракшівка Дніпровського району Дніпропетровської області» загалом відповідає цілям екологічної політики, встановлених на національному та регіональному рівнях; враховує більшість з них і пропонує комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

Реалізації цілей у сфері енергоефективності, отримання енергії з відновлюваних джерел, та скороченні викидів забруднюючих речовин від опалювальних установок можлива при виборі конструкторсько-технологічних рішень на етапі робочого

проектування окремих споруд систем тепло-енергопостачання, що забезпечується в процесі розроблення оцінки впливу на довкілля об'єкту, що проектується. Скорочення викидів від автотранспорту також може бути досягнуто в результаті будівництва та ремонту головних та житлових вулиць.

У сфері водних ресурсів, будівництва водопровідних мереж і каналізаційних систем цілі визначені у декількох цільових програмах, з визначенням конкретних заходів будівництва інженерних споруд та мереж, які передбачаються до реалізації у короткостроковій перспективі та повністю враховуються проектом містобудівної документації. Підвищення якості поверхневих вод може бути досягнуто також шляхом влаштування мережі дощової каналізації та будівництва локальних очисних споруд у місцях випуску стоку; створення та озеленення прибережних захисних смуг для всіх водних об'єктів. Також передбачаються заходи щодо інженерної підготовки та захисту території від несприятливих природних процесів, як на ділянках існуючої забудови, так і на ділянках перспективного містобудівного освоєння.

Реконструкція меліоративних систем, комплекс гідротехнічних заходів з ландшафтним упорядкуванням території дозволять в певній мірі реалізувати політику щодо ренатуралізації природних ландшафтів, ліквідації потенційних пожежонебезпечних осередків, покращити санітарно-гігієнічні умови території.

Одним з найважливіших питань для с. Ракшівка є видалення відходів, яке здійснюється на території поза межами населеного пункту і залежить від реалізації рішень, визначених програмами поводження з ТПВ на регіональному рівні. Рішення генерального плану та плану зонування (у складі генерального плану) в сфері поводження з ТПВ повністю враховують цілі та проекти передбачені регіональною цільовою програмою щодо об'єктів з переробки та утилізації ТПВ, розміщення яких передбачається за межами населеного пункту.

У сфері біорізноманіття проектом передбачається створення зелених насаджень загального користування. В сфері охорони здоров'я та соціально-економічного розвитку рішення даної містобудівної документації в достатній мірі враховують цілі, визначені на регіональному рівні, шляхом виділення ділянок певного функціонального використання та необхідної площі для розміщення закладів охорони здоров'я та соціального захисту, підприємств торгівлі, громадського харчування і побутового обслуговування та інших установ та організацій обслуговування.

Таким чином, аналіз цілей відповідних державних програм розвитку, змісту та проектних рішень з просторового розвитку території с. Ракшівка, свідчить про те, що цілі та заходи, визначені проектом, загалом відповідають регіональним та місцевим екологічним цілям. Але низка екологічних проблем, таких як поводження з ТПВ та радіоактивне і хімічне забруднення навколишнього природного середовища, можуть бути вирішені лише на регіональному або національному рівні.

Розділ 6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

Оцінка потенційних впливів на навколишнє середовище та людей встановила, що окрім вигод проект може мати певний негативний вплив на довкілля у разі відсутності належного контролю за таким впливом.

Згідно «Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування» затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України № 296 від 10.08.2018, зі змінами, затвердженими Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України № 465 від 29.12.2018) наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – будь-які ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту (включаючи техногенного), природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

За походженням екологічний вплив може бути первинним, тобто безпосередньо пов'язаним з впливом проекту на екосистему (забруднення атмосфери при будівництві та експлуатації продуктами згорання природного газу) і вторинним, що є наслідком первинних змін в екосистемі (можливе збільшення бронхолегеневих захворювань серед населення).

Вторинні наслідки – вигоди, які полягають у широкому залученні громадськості до прийняття рішень та встановлення прозорих процедур їх прийняття. Стратегічна екологічна оцінка, як інструмент залучення громадянського суспільства до прийняття рішення.

Вплив на атмосферне повітря. В результаті реалізації проекту генерального плану та плану зонування (у складі генерального плану) передбачаються викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від автотранспорту. Спочатку очікується зниження якості повітря у зв'язку із збільшенням інтенсивності руху. Однак ці негативні прояви будуть усунені поступовим виведенням з експлуатації старих автомобілів і прийняття Європейських стандартів з викидів в атмосферу для всіх нових автомобілів, що продають в Україні. До погіршення якості повітря призводять, головним чином, викиди окислів азоту і найдрібніші частки пилу. Окисли азоту дуже шкідливі і подразнюють респіраторну систему (бронхи і легені) в результаті довготривалого впливу.

Вплив на водні ресурси. На час розроблення генерального плану та плану зонування (у складі генерального плану) в селі є система водопостачання.

Джерелом для системи водопостачання є підземні водоносні горизонти. Населення, що не забезпечене водою від системи водопостачання, користується шахтними колодязями, які розташовуються переважно на присадибних ділянках.

Вплив на ґрунти. Передбачається тимчасове забруднення ґрунтів будівельними відходами. Садибна забудова не каналізована, мешканці користуються вигребами. В умовах близького залягання рівня ґрунтових наявність вигребів має негативний вплив на санітарний стан території.

Вплив на біорізноманіття. Проект генерального плану та плану зонування (у складі генерального плану) передбачає озеленення у вигляді висадки дерев, кущів, квітників, створення газонів.

Вплив на довкілля при поводженні з відходами. Планована діяльність, що здійснюватиметься на проєктованій ділянці, передбачає утворення твердих побутових відходів та використаної тари (упаковки). Використана тара (упаковка) повинна збиратися і зберігатися окремо від інших видів відходів, та передаватися спеціалізованим підприємствам для утилізації. Для побутових відходів забезпечується роздільне збирання з вилученням ресурсоцінних компонентів. Негативних наслідків при поводженні з побутовими відходами не передбачається.

Вплив на стан здоров'я населення. Документ планування території не передбачає негативних наслідків для здоров'я населення. Розробка містобудівної документації дозволить забезпечити здійснення соціально-економічного розвитку населеного пункту.

Фактори потенційного кумулятивного впливу.

Ймовірність того, що реалізація проєкту призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною. Узагальнені результати оцінки факторів ризику кумулятивного впливу надані в таблиці.

Оцінка факторів ризику для довкілля

Фактори впливу	Фактор потенційного кумулятивного впливу	Пропоновані заходи зменшення впливу
Найбільша інтенсивність руху відмічається по головній житловій вулиці Вишнева	Викиди забруднюючих речовин від автотранспорту	Озеленення проєктованої ділянки.
Прогнозоване збільшення виробничих підприємств	Збільшення обсягів господарсько-побутових та поверхневих стічних стоків.	Використання ефективних сучасних технічних засобів і технологій для утримання своєї території в належному стані, здійснення заходів щодо запобігання забрудненню водних об'єктів стічними (дошовими, сніговими) водами, що відводяться з неї.
Територія житлової та садибної забудови	Збільшення обсягів твердих побутових відходів.	Здійснення роздільного збору твердих побутових відходів.

Таким чином, реалізація проєкту генерального плану та плану зонування (у складі генерального плану) не має супроводжуватися появою нових значних негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, генеральний план та план зонування (у складі генерального плану) с. Ракшівка відіграватиме значну роль у розвитку населеного пункту та є важливим чинником економічного зростання, створення нових робочих місць, структурної перебудови та зміцнення економіки місцевої громади.

Позитивні наслідки:

Впровадження сучасних конструктивно-технологічних рішень для централізованих та децентралізованих систем опалення, дозволить забезпечити регулювання викидів від систем тепlopостачання.

При реалізації рішень стосовно повного охоплення території села мережами водопостачання та господарсько-побутової каналізації очікується позитивний вплив на гідрогеологічне середовище. Одночасно вдосконалення системи водопостачання дозволить розширити доступ населення до джерел якісної води, що в майбутньому призведе до покращення стану здоров'я. Окрім цього, дане рішення дозволить розширити доступ підприємств різної галузевої спрямованості до системи каналізації, що в майбутньому також призведе до покращення здоров'я населення села. Внаслідок перспективного будівництва мереж дощової каналізації з локальними очисними спорудами, очікується зменшення потрапляння забруднюючих речовин у поверхневі водойми із загальним поверхневим стоком, що формується на території сельбищної зони.

Дане питання потребує пріоритетної уваги та першочергової реалізації з метою своєчасного забезпечення водопостачання фонду житлово-громадської забудови, передбаченого до будівництва, оскільки питання забезпечення водопостачання є одним із головних в забезпеченні санітарно-гігієнічних умов проживання та охорони здоров'я населення. На ділянках містобудівного освоєння, які, частково, є землями сільськогосподарського призначення, – ліквідація смітників та ділянок вторинного заболочування та підтоплення шляхом виконання заходів з інженерної підготовки та захисту території; організація зон відпочинку з пішохідними та велодоріжками. Окрім цього, забезпечення населення житлом та об'єктами громадського призначення; створення зелених зон, організація зон відпочинку з дитячими майданчиками, пішохідними доріжками, що дозволить підвищити якість відпочинку та дозвілля, що матиме позитивний вплив на здоров'я населення.

Розділ 7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

З метою охорони навколишнього середовища села у проекті рекомендовано виконати ряд планувальних і технічних заходів. Даний комплекс заходів повинен реалізовуватись через дію законів України щодо екологічного стану та санітарно-епідеміологічного контролю території, місцевого самоуправління.

Щодо охорони атмосферного повітря рекомендовано виконати комплекс заходів:

- інвентаризація всіх джерел викидів, забезпечення контролю за нештатними ситуаціями, запровадження сучасних технологій уловлювання та очищення на підприємствах, що здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря з планувальною організацією території підприємств і упорядкуванням та озелененням їх СЗЗ;
- створення зелених насаджень вздовж вулиць для захисту від шуму та загазованості житлових територій;

- Окрім того, з метою забезпечення нормативної якості повітря рекомендується:
- проведення реконструкції комунальних систем та об'єктів інженерної інфраструктури шляхом впровадження новітніх енергоефективних технологій;
- коригування транспортної схеми села;
- здійснення постійного моніторингу за джерелами викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Щодо охорони водного басейну:

- розробка Проекту землеустрою із визначення меж зон санітарної охорони (ЗСО) джерел централізованого питного водопостачання (поверхневих і підземних) та забезпечення режиму господарської діяльності в їх межах згідно вимог Постанови Кабінету Міністрів України №2024 від 18.12.1998 «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»;
- благоустрій, інженерне облаштування території;
- для всіх свердловин господарсько-питного водопостачання забезпечити огороження з витриманими нормативними параметрами I-го поясу санітарної охорони джерел водопостачання та встановити особливий режим господарської діяльності в його межах;
- впровадження комплексу заходів щодо екологізації водогосподарського комплексу населеного пункту: виконання заходів щодо приведення всіх показників якості води до санітарних норм; підключення всіх неканалізованих об'єктів до централізованої системи водопостачання та водовідведення; та інші заходи (розділ «Водопостачання»);
- на промислових та комунальних підприємствах населеного пункту забезпечити контроль щодо відповідності показників стічних вод нормативним показникам для приймання стічних вод в мережу централізованого водовідведення, в разі перевищення нормативних показників забезпечити попередню очистку стоків перед випуском в сільську каналізацію;
- забезпечення відведення поверхневого стоку з усієї території населеного пункту; будівництво очисних споруд зливової каналізації в існуючих та проектних місцях випуску стічних вод; (розділи «Каналізація (водовідведення)», «Дощова каналізація»);

Стосовно охорони ґрунтів:

- проведення геохімічного обстеження території села;
- дотримання вимог щодо санітарного очищення території, забезпечення 100% охоплення території планово-подвірною санітарною очисткою, розвиток системи роздільного збору сміття; ліквідація несанкціонованих звалищ побутових відходів і т.п. (див. розділ «Санітарне очищення території»);
- забезпечення повного збору, вивозу та своєчасного видалення всіх видів відходів;
- першочергове 100% охоплення житлових будинків, що знаходяться у СЗЗ кладовищ централізованими мережами водопостачання;
- покращення дорожнього покриття вуличної мережі;

Щодо фізичних факторів впливу на навколишнє середовище (шум).

Основним джерелом шумового забруднення є автомобільний транспорт.

Забезпечення нормативного акустичного стану головних вулиць передбачається за рахунок створення придорожніх захисних зелених насаджень та дотримання правил землекористування в межах захисних смуг доріг з врахуванням санітарних розривів згідно ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій».

В межах вуличної мережі, де реалізувати дані вимоги неможливо, необхідно впроваджувати шумозахисні заходи для першої лінії забудови: віконні блоки, облицювальні матеріали фасадної частини будинків.

Ландшафтно-планувальні заходи:

Формування планувальної структури села з урахуванням особливостей ландшафту:

- поліпшення стану і збереження існуючих, а також створення нових зелених насаджень у межах с. Ракшівка;
- формування ландшафтно-рекреаційних зон: локальних місць рекреаційного використання (скверів, пішохідних зв'язків) з їх благоустроєм та ландшафтною організацією (дендрологічний склад, малі архітектурні форми);
- формування зелених насаджень спеціального призначення; формування насаджень обмеженого використання.
- Основні заходи щодо вдосконалення та розвитку системи санітарного очищення:
- Забезпечення повного збору, вивозу та своєчасного видалення всіх видів відходів.
- Визначення спеціальних місць – майданчиків для організованого збору ТПВ.
- Впровадження системи роздільного збору, сортування, утилізації, подрібнення, польового компостування відходів зеленого господарства і інших заходів з метою зменшення об'ємів вивозу і захоронення відходів.

Нижче наводяться заходи щодо вдосконалення та розвитку системи водопостачання села на розрахунковий етап:

- будівництво нових водопровідних мереж та споруд в районах нової та існуючої забудови;
- розробка спеціалізованої проектної документації щодо розвитку системи водопостачання відповідно до рішень даного проекту щодо кількості та розміщення водокористувачів, визначення повного складу першочергових та перспективних заходів та економічного механізму реалізації цих заходів.

Невідкладні заходи щодо вдосконалення та розвитку системи каналізування села:

- влаштування централізованої системи водовідведення;
- будівництво очисних споруд для очищення господарсько-побутових стоків.

З метою забезпечення пожежогасіння в проекті передбачені наступні протипожежні заходи:

- дотримання щільності житлової забудови у відповідності з поверховістю, дотримання нормативних розривів між комплексами будівель та споруд, організація зелених насаджень загального, обмеженого користування, застосування вогнестійких матеріалів, улаштування проїздів та під'їздів до

будинків;

- створення єдиної системи зелених насаджень різного призначення, яка у випадках пожежної небезпеки повинна створити шляхи евакуації населення і під'їзду пожежних машин;
- дотримання нормативних протипожежних відстаней між будинками та спорудами (згідно з п.15.2.4 ДБН Б.2.2-12:2019);
- відстань між наскрізними проїздами в житлових кварталах передбачено не більше 300 м (п.15.3.4, п. 6.1.11 ДБН Б.2.2-12:2019);
- довжину тупикових проїздів передбачено не більше 150 м (п.15.3.4 ДБН Б.2.2-12:2019).

Протипожежні потреби для кожної зони водопостачання та конкретних об'єктів визначаються на стадії розробки спеціалізованої схеми відповідно до розрахункової чисельності населення, категорії виробництв та ступеню вогнестійкості будинків окремих зон.

Заходи щодо покращення стану здоров'я населення

Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання проекту містобудівної документації передбачають:

- забезпечення житлових районів об'єктами соціального та громадського обслуговування, влаштування велосипедних доріжок;
- влаштування зелених насаджень загального користування передбачені в межах розробки проекту повністю покривають потребу мешканців села;
- прийняття належних заходів щодо поліпшення водопостачання і каналізування;
- створення безбар'єрного простору для всіх категорій людей з інвалідністю: з порушеннями опорно-рухового апарату, зору, слуху, розумової діяльності та інших маломобільних груп, людей похилого віку, вагітних жінок, батьків з дітьми та інших.

Розділ 8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)

У контексті стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації «Генеральний план та план зонування (у складі генерального плану) с. Ракшівка Дніпровського району Дніпропетровської області» були прийняті наступні перспективи для вивчення наявних альтернатив та їх впливу на навколишнє середовище.

У «Варіанті нульової альтернативи» розглядалася ситуація гіпотетичного сценарію, за яким не розробляється і не затверджується проект «Генеральний план та план зонування (у складі генерального плану) с. Ракшівка Дніпровського району Дніпропетровської області». Цей сценарій можна розуміти як продовження поточних (часто несприятливих) екологічних тенденцій, описаних у розділах 3, 5 та 6 цього звіту. Отже, за результатами аналізу визначено, що в рамках сценарію "нульової альтернативи" подальший сталий розвиток села є частково ускладненим, а місцями і взагалі неможливим, і ця альтернатива призводить до погіршення екологічної ситуації в населеному пункті, неефективного використання земельних ресурсів та хаотичного будівництва.

Під час підготовки звіту стратегічної екологічної оцінки визначено доцільність і прийнятність проектних рішень і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки навколишнього середовища, а також оцінено вплив на навколишнє середовище в період реалізації даних рішень, надано прогноз впливу на оточуюче середовище, виходячи із особливостей планової діяльності з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов.

Основним критерієм під час СЕО проекту містобудівної документації є її відповідність державним будівельним нормам, санітарним нормам і правилам України, законодавству у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Основні методи під час стратегічної екологічної оцінки:

- 1) аналіз слабких та сильних сторін проекту містобудівної документації з точки зору екологічної ситуації, а саме:
 - проаналізовано природні умови території, ландшафтів (рельєф, родючі ґрунти, рослинність та ін.), гідрогеологічні особливості території та інших компонентів природного середовища;
 - розглянуто природні ресурси з обмеженим режимом їх використання, в тому числі водоспоживання та водовідведення, забруднення атмосферного середовища;
 - оцінено можливі зміни в природних та антропогенних екосистемах;
- 2) консультації з громадськістю щодо екологічних цілей;
- 3) розглянуто способи ліквідації наслідків;
- 4) особи, які приймають рішення, ознайомлені з можливими наслідками реалізації ДДП;
- 5) проведено громадське обговорення у процесі розробки проекту містобудівної документації.

В ході СЕО проведено оцінку факторів ризику і потенційного впливу на стан довкілля, враховано екологічні завдання місцевого рівня в інтересах ефективного та стабільного соціально-економічного розвитку населеного пункту та підвищення якості життя населення.

Серед ускладнень, що виникли в процесі проведення стратегічної екологічної оцінки можна виділити наступні фактори: відсутність офіційних статистичних даних окремо по с. Ракшівка, а встановлені форми державної статистичної звітності передбачають збір, обробку та офіційну звітність по містам обласного підпорядкування. Таким чином висновки отримані в результаті аналізу статистичних даних мають певний відсоток похибки, тощо.

Розділ 9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Замовник у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення. Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджує Кабінет Міністрів України.

При проведенні моніторингу за реалізацією рішень проекту містобудівної документації необхідно аналізувати відхилення фактичних показників чисельності населення села від проектних на поточний період, здійснювати контроль за відповідністю реальних обсягів житлового будівництва, об'єктів інженерної інфраструктури, соціального та побутового обслуговування, розвитку озелених територій проектним рішенням. Порівняння цих даних дасть реальну картину досягнутого рівня показників житлової забезпеченості, забезпеченості установами і підприємствами повсякденного і періодичного обслуговування, об'єктами інженерної інфраструктури, що дозволить визначити недоліки і порушення, що негативно впливають на умови життєдіяльності населення, і обґрунтувати необхідні заходи по їх усуненню. При проведенні моніторингу реалізації рішень проекту «Генеральний план та план зонування (у складі генерального плану) с. Ракшівка Дніпровського району Дніпропетровської області», особливу увагу потрібно звернути на своєчасне виконання робіт по інженерному обладнанню території, будівництву водопровідних, каналізаційних і теплових мереж та мереж газопостачання, дощової каналізації, очисних споруд. Заходи зі здійснення моніторингу наслідків виконання проекту ДДП враховують той факт, що планування розвитку населеного пункту це поступовий процес, який залежить від розроблених проектів з його реалізації, у зв'язку з цим хід реалізації проекту необхідно контролювати з врахуванням:

- показників, які характеризують виконання природоохоронних заходів під час реалізації ДДП;
- результатів оцінки впливу на довкілля (ОВД) окремих проектів, які виконуватимуться в рамках генерального плану та плану зонування (у складі генерального плану).

В процесі нагляду необхідно стежити за комплексністю забудови житлових кварталів з обов'язковим завершенням будівництва об'єктів обслуговування населення та благоустрою території до введення в експлуатацію житлових будинків. В процесі моніторингу необхідно перевіряти виконання проектних рішень щодо планувальної організації та функціонального зонування території села в питаннях реконструкції та перепрофілювання промислових підприємств, комунально-складських об'єктів в сільбищній зоні, організації санітарно-захисних зон виробничо-комунальних об'єктів тощо.

При здійсненні моніторингу основну увагу належить приділяти заходам передбаченим в сфері охорони навколишнього природного середовища. Виконання ряду планувальних і технічних заходів, визначених в проекті «Генеральний план та план зонування (у складі генерального плану) с. Ракшівка Дніпровського району Дніпропетровської області», а також заходів, передбачених цільовими регіональними програмами в сфері охорони довкілля є обов'язковою умовою для досягнення стійкості природного середовища до антропогенних навантажень та забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов проживання населення.

Контролю підлягають санітарно-захисні зони промислових та інших виробничих об'єктів, що розвиваються (реконструюються), які повинні відповідати нормативним вимогам «Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів» ДСП № 173-96, з обов'язковим виконанням заходів визначених розділом «Оцінка впливу на довкілля».

Під час моніторингу реалізації проекту містобудівної документації також необхідно перевіряти виконання рішень щодо організації та облаштування рекреаційних зон. У тому числі: розміщення відповідно до генерального плану та плану зонування (у складі генерального плану) закладів відпочинку, додержання санітарно-гігієнічних вимог до обладнання та режиму використання прибережних ділянок водойм у місцях масового відпочинку населення.

У сфері охорони повітряного басейну необхідно перевіряти:

- виконання планувальних заходів (зміни в планувальній організації території села спрямовані на забезпечення санітарно-гігієнічних вимог до її функціонального зонування;

- створення та озеленення нормативних санітарно-захисних зон для виробничо-комунальних та інженерних об'єктів;

- розвиток вулично-дорожньої мережі;

- виконання технологічних та санітарно-технічних заходів (впровадження нових

- модернізація об'єктів тепло-енергопостачання, впровадження теплових установок сучасного типу з використанням природних джерел енергії тощо;

Контроль за охороною водних ресурсів включає нагляд за відведенням та очищенням поверхневих стічних вод з території населеного пункту, своєчасним будівництвом каналізаційних очисних споруд та локальних очисних споруд дощової каналізації, а також ефективністю їх роботи.

Крім того, відповідні заходи включають встановлення меж прибережних захисних смуг та додержанням на їх території режимів господарської діяльності, благоустрій водних рекреаційних зон та виконання технологічних та технічних заходів на промислових об'єктах (впровадження зворотних систем водопостачання, безстічних виробництв із замкнутими циклами водопостачання та ін.). Ефективність роботи систем водопостачання та каналізування (в тому числі дощової каналізації) визначається за результатами лабораторних досліджень якості питної води та води водних об'єктів в пунктах водокористування населення (пляжі) за хімічними та бактеріологічними показниками. Спеціалізовані лабораторії органів санітарно-гігієнічного контролю повинні вести облік потенційно найбільш потужних джерел шуму, вібрації та електромагнітних випромінювань на території села. Впливи, які матимуть наслідки на стан навколишнього середовища, умови життєдіяльності та здоров'я населення можуть бути виявлені в результаті моніторингу реалізації проектних рішень документу державного планування.

Моніторинг базується на розгляді та аналізі обмеженого числа відібраних показників (індикаторів) за кожним зі стратегічних напрямів та аналізі досягнення запланованих результатів. Система запропонованих в рамках проекту включає екологічні індикатори:

- показники якості атмосферного повітря;
- скорочення/збільшення викидів в атмосферне повітря від стаціонарних та пересувних джерел, тон на рік;
- зменшення/збільшення обсягів використання питної води для побутових потреб;
- зменшення/збільшення обсягів використання води для виробничих потреб;
- показники якості поверхневих та підземних вод;
- обсяги утворення промислових та побутових відходів;
- збільшення частки перероблення складових твердих побутових відходів;
- співвідношення частки перероблених та утилізованих відходів до утворених;
- збільшення відсотку покриття потреб у громадському транспорті;
- питомий обсяг енергоспоживання мережі освітлення;
- зниження/збільшення потреби в тепловій енергії на опалення;
- збільшення протяжності побудованих та реконструйованих тротуарів та велодоріжок;
- площі зелених насаджень;
- зниження загальної захворюваності населення села;
- підвищення рівня інформування громадян про стан навколишнього середовища;

Організація моніторингу покладається на органи місцевого самоврядування Новоолександрівської сільської ради. Екологічні індикатори для моніторингу реалізації рішень документу державного планування представлені в таблиці (ст. 38).

На підставі аналізу екологічних індикаторів органи місцевого самоврядування сільської ради щорічно оприлюднює основні показники та фактичні наслідки реалізації проекту та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Таким чином, запропоновані і узгоджені показники допоможуть органи місцевого самоврядування, а також громадськості, відстежувати вплив на стан довкілля реалізації містобудівної документації, що допоможе зберегти орієнтованість на вирішенні пріоритетних екологічних проблем села і, як наслідок, поліпшити здоров'я населення. Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості. Для моніторингу впливу ДДП на довкілля має бути створений робочий орган, до його складу можуть увійти органи місцевого самоврядування, а також представники громадськості.

Екологічні індикатори для моніторингу реалізації рішень документу державного планування

№ п/п	Індикатор	Джерело даних
Забруднення повітря		
1.	Викиди забруднюючих речовин (сірчистий газ, двоокис азоту і окисів азоту, твердих часток (PM ₁₀ і PM _{2,5}), свинцю, бензолу і окису вуглецю), мг/м ³	Натурні заміри та розрахункові дані забруднення на межах санітарно-захисної зони суб'єктів господарювання, що отримали дозволи на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, періодичність вимірювання відповідно до переліку заходів щодо здійснення контролю за дотриманням встановлених граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин та умов дозволу на викиди. Встановлення одного автоматизованого посту спостереження за забрудненням приземного шару атмосферного повітря (вимога Директиви 2008/50/ЄС від 21 травня 2008 року).
2.	Індекс забруднення атмосфери	Для інтегральної оцінки стану повітряного басейну застосовують індекс забруднення атмосфери. Це комплексний показник забруднення атмосфери, який розраховується за сумою п'яти головних забруднювачів при перекладі абсолютних значень кожного в число гранично допустимої концентрації (ГДК). Переклад абсолютних значень в індекс забруднення атмосфери (ІЗА) дозволяє більш реально врахувати екологічну шкоду, яка завдається забруднювачами різного ступеня шкідливості: $IZA = \sum_{i=1}^n \left(\frac{q_i}{ГДК_{MP}} \right)^{\alpha}$ де n – кількість домішок, врахованих при розрахунку; q – концентрація i-го речовини, мг/м³; ГДК, MP – максимальна разова ГДК i-го речовини, мг/м³; α – коефіцієнт співвідношення шкідливості i-го речовини з шкідливістю речовини III класу небезпеки (α, I класу дорівнює 1,7; α, II класу – 1,3; α, III класу – 1,0; α, IV класу – 0,9). Індекс забруднення атмосфери є спрощеним показником і розраховується зазвичай для 5 – найбільш значущих концентрацій речовин, що визначають сумарне забруднення повітря. У цю п'ятірку частіше за інших потрапляють такі речовини, як бенз(а)пірен, формальдегід, фенол, аміак, діоксид азоту, сірковуглець. Індекс забруднення атмосфери змінюється від часток одиниці до 15-20 – надзвичайно небезпечних рівнів забруднення.
Водні ресурси		

3.	Обсяги забору та використання питної води, м ³ /рік	Облікові (форми обліку) та звітні (форма 2ТП водгосп) дані суб'єктів господарювання, що здійснюють водопостачання.
4.	Якість забору свіжої води, мг/л	Дані досліджень якісного складу води питного водопостачання суб'єктів господарювання, що здійснюють водопостачання (протоколи досліджень).
5.	Обсяги скидання дощових вод, м ³ /рік	Облікові (форми обліку) та звітні (форма 2ТП водгосп) дані суб'єкту господарювання, що здійснює скиди дощових вод.
6.	Обсяги скидання очищених і недостатньо очищених дощових вод у водний об'єкт, м ³ /рік	Облікові (форми обліку) та звітні (форма 2ТП водгосп) суб'єкту господарювання, що здійснює скиди дощових вод.
7.	Якість води у водному об'єкті в який скидаються дощові води, мг/л	В населеному пункті відсутні водні об'єкти (поверхневі води).
8.	Індекс забруднення води у водному об'єкті в який скидаються дощові води	В населеному пункті відсутні водні об'єкти (поверхневі води).
Енергетика		
9.	Споживання енергоресурсів суб'єктами господарювання	Облікові та звітні дані суб'єктів господарювання, що здійснюють постачання енергоресурсів
10.	Споживання енергоресурсів населенням, на 1 тис. мешканців	Облікові та звітні дані суб'єктів господарювання, що здійснюють постачання енергоресурсів
Зелені насадження		
11.	Поверхня зелених зон (% , га на душу населення)	Дані суб'єктів господарювання, що здійснюють догляд та утримання зелених насаджень
Відходи		
12.	Обсяги утворення твердих побутових відходів (ТПВ), тонн/рік	Облікові та звітні дані суб'єктів господарювання, що здійснюють збирання та вивезення ТПВ
13.	Обсяги збирання та постачання вторинної сировини за рахунок роздільного збирання складових ТПВ, тонн/рік	Облікові та звітні дані суб'єктів господарювання, що здійснюють збирання та вивезення вторинної сировини

14.	Обсяги утворення промислових відходів, тон/рік	Облікові та звітні дані суб'єктів господарювання в процесі діяльності яких утворюються відходи
15.	Обсяги постачання промислових відходів на утилізацію та видалення, тонн/рік	Облікові та звітні дані суб'єктів господарювання в процесі діяльності яких утворюються відходи
Здоров'я населення		
16.	Кількість вперше зареєстрованих випадків за видами захворювань населення Новоолександрівської сільської ради по роках	Дані управління охорони здоров'я Дніпропетровської обласної державної адміністрації

Розділ 10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)

Транскордонний вплив під час реалізації планованої діяльності відсутній.

Розділ 11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію.

При аналізі та оцінці поточного стану навколишнього середовища були використані статистичні дані та офіційні дані обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та реалізують державну політику у сфері охорони здоров'я. Основними джерелами інформації були Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища у Дніпропетровській області; Екологічний паспорт Дніпропетровської області та листи відповідних служб.

В процесі роботи були проаналізовані доступні дані моніторингових спостережень, що здійснюються суб'єктами в рамках програм державного моніторингу навколишнього середовища на локальному та регіональному рівні. Використані дані регіональних галузевих управлінь, інформація окремих підприємств, наукові звіти та публікації.

Стан навколишнього природного середовища території, що розглядається, характеризується як задовільний. При цьому помірні техногенні навантаження отримує ґрунтове середовище та водний басейн. Повітряний басейн зазнає шкідливого впливу періодичного характеру на локальних ділянках, де основним джерелом забруднення є пересувні джерела викидів забруднюючих речовин. Ризики фізичних факторів впливу, таких як електромагнітне випромінювання, акустичне забруднення є мінімальними. У разі, якщо документ державного планування не буде затверджено, очікується погіршення показників якості атмосферного повітря, ймовірні ризики негативного впливу та ґрунтове середовище та водні ресурси.

У випадку, якщо проект генерального плану та плану зонування (у складі генерального плану) не буде затверджений, враховуючи його коригування та альтернативи, стратегічні цілі щодо розвитку даного регіону не будуть досягнуті, що призведе до зниження якості екологічних показників стану довкілля та санітарно-гігієнічних умов проживання населення. У майбутньому, зі збільшенням кількості житлової забудови без належної системи опалення, без оптимізації розміщення нових суб'єктів виробничої діяльності з урахуванням екологічних вимог, а також комунальних підприємств, рівень забруднення атмосферного повітря, швидше за все, матиме тенденцію зростання. За умови відсутності будівництва системи централізованого водопостачання та каналізування села, а також будівництва локальних очисних споруд дощової каналізації у місцях випуску, забруднення поверхневих і підземних вод, а також ґрунтів продовжуватимуться.

Об'єкти охорони здоров'я та надання соціальної допомоги в с.Ракшівка представлені медичною амбулаторією.

Порівнянням рівня обслуговування з нормативними показниками виявлено, що мережа установ обслуговування не розвинена та не задовольняє потреби населення села в необхідних послугах, а їх розташування не завжди враховує максимально допустимі радіуси обслуговування: недостатня кількість закладів освіти, закладів охорони здоров'я.

Серед важливих екологічних проблем, в тому числі, що мають ризики впливу на здоров'я населення, можна виділити наступні:

- забруднення атмосферного повітря викидами забруднюючих речовин від промислових підприємств та автотранспорту;
- забруднення водних об'єктів скидами забруднюючих речовин із зворотними водами промислових підприємств, підприємств житловокомунального господарства;
- забруднення підземних водоносних горизонтів. Забрудненням підземних вод на території області носить локальний характер і пов'язане із функціонуванням підприємств вугільної та хімічної промисловості, чорної металургії, виробництвом мінеральних добрив, комунального та сільського господарства;
- порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону. На багатьох річках і водоймах не закріплені берегові захисні смуги, а деякі з наявних не завжди відповідають вимогам водного законодавства України;
- поводження з відходами I-III класів небезпеки. На підприємствах області протягом 2019 року утворилося 32,0 тис. т небезпечних відходів. Переважна їх більшість використовується повторно, або передаються спеціалізованим підприємствам для подальшої утилізації;
- вплив на навколишнє природне середовище АЕС, об'єктів з радіоактивними відходами, при ліквідації накопичувачів (хвостосховищ) відходів виробництв з підвищеними рівнями радіоактивності та рекультивації земель, що мають радіоактивне забруднення. Накопичення радіоактивних відходів уранодобувної та уранопереробної промисловості на території Дніпропетровської області залишається гострою проблемою;
- поширення екзогенних геологічних процесів. У межах Дніпропетровської області набули розвитку такі ЕГП природного та техногенного походження як зсуви, карст, підтоплення, осідання земної поверхні над гірничими виробками, переробка берегів водосховищ та просідання лесових ґрунтів.

Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, та шляхи їх врахування.

В процесі виконання СЕО був проведений аналіз низки документів міжнародного, державного, регіонального та місцевого рівня, що містять зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення.

Також були розглянуті документи екологічного спрямування, а також відповідні завдання у сфері охорони здоров'я. Аналіз також включав цілі, які вирішуються генеральним планом та планом зонування (у складі генерального плану), та проблеми, які можуть бути вирішені на іншому рівні планування. Результати аналізу цілей та завдань екологічної політики визначених у вищезазначених документах показали високий рівень відповідності цілям визначеним в проекті «Генеральний план та план зонування (у складі генерального плану) с. Ракшівка Дніпровського району Дніпропетровської області» та їх врахування в проектних рішеннях. Документ державного планування враховує більшість з них і пропонує комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

Опис наслідків реалізації проектних рішень документу державного планування для довкілля, а також для здоров'я населення, у тому числі кумулятивних, синергічних, позитивних і негативних наслідків.

Проведений аналіз виявив потенціал для позитивного впливу проекту генерального плану та плану зонування (у складі генерального плану) на навколишнє середовище та здоров'я населення. У той же час, були виявлені ризики та потенційні негативні наслідки, що можуть виникнути внаслідок реалізації окремих рішень, прийнятих в проекті містобудівної документації. Реалізація проектних рішень щодо зміни функціонального використання виключного переліку територій для розміщення громадської та садибної забудови може супроводжуватись ризиками забруднення ґрунтових вод при відмові власників підключатися до централізованих мереж водовідведення.

Сповільнення розвитку мережі об'єктів громадського обслуговування (довготривала відсутність закладів дошкільної освіти, закладів загальної середньої освіти) призведе до зниження якості та доступності послуг, сприятиме погіршенню умов життєдіяльності та рівня життя населення, спровокує міграцію мешканців села.

Достатньо високими залишаються ризики несвоєчасного та непослідовного виконання проектних рішень щодо інженерної інфраструктури села, пов'язаних з необхідністю залучення великих інвестицій. Через недостатню спроможність населення сплачувати запропоновані комунальні послуги, існує висока ймовірність того, що домогосподарства відмовляться підключатися до нових мереж водопостачання та водовідведення, таким чином відмовляючись отримувати допомогу від централізованого управління послугами.

На основі аналізу та порівняння наявних перспектив розвитку населеного пункту були прийняті варіанти, що в більшій мірі відповідають встановленим цілям екологічної політики на місцевому та регіональному рівні та в більшій мірі сприяють досягненню сприятливого в санітарно-гігієнічному відношенні середовища та підвищують комфортність проживання населення. З метою запобігання, мінімізації та пом'якшення потенційних негативних наслідків, запропоновано ряд заходів.

Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення.

У контексті стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації «Генеральний план та план зонування (у складі генерального плану) с. Ракшівка Дніпровського району Дніпропетровської області» була вивчена наступна альтернатива - «Варіант нульової альтернативи» та його ймовірний вплив на навколишнє середовище.

Заходи передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Запропоновані і узгоджені екологічні показники допоможуть місцевим органам влади, а також громадськості, відстежувати вплив на стан довкілля реалізації містобудівної документації, що допоможе зберегти орієнтованість на вирішенні пріоритетних екологічних проблем села і, як наслідок, поліпшити здоров'я населення. Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості. Для моніторингу впливу ДДП на довкілля має бути створений робочий орган, до його складу можуть увійти органи місцевого самоврядування, а також представники громадськості.

На підставі проведеного аналізу зроблено висновок, що розроблена містобудівна документація «Генеральний план та план зонування (у складі генерального плану) с. Ракшівка Дніпровського району Дніпропетровської області» відповідає документам державного планування вищого рівня, реалізація заходів планової діяльності не спричинить значного негативного впливу на стан довкілля та здоров'я населення. За результатами СЕО надано рекомендації до змісту заходів щодо охорони навколишнього природного середовища та щодо здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

ДОДАТКИ